6003 Ն· 1888 ՄԱՅԻՍ 7 ՃԻՒՄԱԱ ԻՐԹԷՍԻ — 29 ՌԻՆՃՈՒ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖ· ՄԱՅԻՍ 19 Ն· 6003

ԳԻՆԱԹԷԱՐ
Ճէնէվէճ Մեկ թ· 8
Ամէնց տարի 4
Փոխանակը տարեկան 40 Փարա

ԱՍՏԱԾԱՇՈՒՆՉԻ ՊՈՂԷ ԱՇԽԱՏ ՏԻՐ
ՀՐ· Հ· ՄԱՅԻՍ Վ

Մանկական Աշխատասիրաց

ԱՌՀԻՊ ԻՐԹԻՆԱՋ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց· ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԻԽԹԱՐԱԹ
Ղազէթամիզ շնորհէն հալ հոգիներու իւրեցեր վերնագիրներուն տակ։
Գին նիւսխէ 30 փարա։

Աղագիրներուն, Զէյրի դիւրանոցը, ֆուրանան գարշանը, 298 Նիւ-Դերսի-Մանչեսթէր Էֆֆեար մարդասէրներուն ՐԱՄԱԶԱՆ Ա

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՔ

—o—

Բէթրէսպուրկ 15 մայիս

Ցար, Սէմէրգանտա իշխէն շէմէնտրֆէրին բէսմի քիւշատընտա հազար պուլունմագ իւզրէ, գարի. պէն Գրրբա ազիմէթ իտէճէք տիր։

Ռոմա 15 մայիս

Մէճլիսի մէպուսան, գապինէնին թէտապիրի մալիէսինէ պէեանը էմնիյէթ իթմիշ տիր։

Լոնտրա 17 մայիս

Լորտ Բանտոլֆ Զըրչէք, տիւն ագշամ իրատ իթտիկի նութգունտա, բարլամէնթ օնաւն իսրաֆա. թընտան շինքեաեթի վէ օն սէնէ. տէն պէրու, գուվվէյի պէրբիկէ վէ պահրիյէեթ, 30 միլեոն լիրա սարֆ օլունմուշ իքէն, Ինկիլթեր. բանրն էսպապը միւտիֆաատան պի պէհրէ օլտուղու, ժէնէրալ Վոլ. սէլէ թարաֆընտան պէեան օլբուն. մասը իւզէրինէ, հիտտէթ վէ ղա. զապընը մէնն իտէմէտիկինի սէրտ իլլէմիշ տիր։

Սոֆիա 17 մայիս

Բրէնս Ֆէրտինանտ պուլկարն Սոֆիատա ամանէթ իտէճէք տիր։

Միշարիէյէ, Բահօվա վէ Վիտին, վէ Լոմ բալանգաեր տախի զիկարէթ իտէրէք, ֆէվգէլատէ մանգհարը թատզիմ ու իհթիատամ օլմուշ տուր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

—o—

ԹԷՎ. ՃԻՀԱՆ

Յէֆթէրի խագանի սէնէտաթը ումումիյէ միւտիրի աթուֆէթլու Մայիտ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրին, բիւթպէյի պալէա,

Տէեունը ումումիյէյի Օսմանլի. եէ վէ իտարէյի մէրքէզիյէ միւ. տիրի ումումիսի սատատէթլու Սէլիմ էֆէնտի հազրէթլէրինէ, թէպսի. լէն իքինճի բիւթպէտէն նիշանը ա. լիի Օսմանի իհսան պուրուլմուշ տուր։

—

Տիւնքի սէլամլըգ բէսմի ալիսին. ատն սօնրա, յայեան պուլուլան միւսատատյի Սէնիյեեի թաֆտա. բի իւզէրինէ եազտըղըմզ վէճհ ի. լէ, մէէղունէն Վիէննաեա կիտ. ճէք թլան Աւսթրիք սէֆիրի պարօն Գալիս ճէնապլէրի, լիէճհիւվէտա. հուզուրը հազրէթի Շէհրիեարիտ միւսիւլ չէրէֆինէ մազհար պուլ. ռուլմուշ տուր։

—Խիւտամէնտիկեար վիլաեէթի ճէլիլէսի տախիլինտէ քեռեին Զէ. քիրկէ նամ մահէլլէ թէլէկրաֆ մէր. քէզի չքիւշատ օլունարագ, ատի վէ թէհհիւտլիւ մէքեռթիպ տախի գապուլ վէ թաաթի իտիլտիկի, քսութա վէ թէլէկրաֆ նէզարէթի ալիեէսինտէն պիլտիրիլիեօր։

—Էվվէլքի կիճէ սաաթ 7 պուլ. ղարատէլէրինտէ, Պէյօղլունդա տէօրթ եօլ աղզընտա Ամմալը Մէսճիտ օսգաղընտա, Տէրգ օղլու Օննիկ պէյին միթէսարրֆ օլտուղու, վէ Եունան թէպասսընտան Եօրկինին միսթէէճիր պուլունտուղու սիկուրթալը պագգալ տիւք. քեանընտան տթէշ զուհուր իտ. իէք, մէզքիւր պագգալ տիւքքեա. նը իլէ իսթիւնտէքի խանէ մէօհ. թէրէք օլտուղու հալտե պասսը. ըլմըշ սրը։

Եանմըշ օլան պագգալ տիւք. քեանը 800 լիրաեա սիկուրթա ի. տիլմիշ իտի։ զարար ու զիեան 3000 լիրաեա պաղղ էմիշ։

— Էսկի Սալի բաշա ճիվարընտա խուսրէվ բաշա մահէլլէսինտէ պուն. տան 15 կիւն էվվել գայպ օլմուշ օ. լան սիւտճիւ էնանֆընտան պիր Միւսլիմանը, չարշէնպիհ կիւնիւ, մահէլի մէզքիւրտէ, պիր գուեռ. տէրունինէ պօղուլըպ աթըլմըշ օլ. տուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Անաբլ Գայսէրիյէեի օլուպ պոդ քէրբէ մէքթէպի Թրպպիէեի Շահանէտէն, էճզաճըլըգ իճազէթ նամէսինի ախզ էյլէմիշ օլան, էզ քիեաեը վաթանտան, Վանլեան Յովսէփ էֆէնտի, Նէֆսի Ատանա. տա իճրայի սանատի իթմէք իւզրէ, օլ ճանիպէ միւթթէֆէի ազիմէթ տիր։

—Տիւնքի կիւն, Պօղոզ իշինտէ Պէպէքտէ, հարիգ գուհուր իտ. ըէք պիր խանէ եանտըզը հայտե պասթըրըլմըշ տըր։

—Իւշ կիճէտէն պէրու, Տէրպա. ատէթ վէ միւլհաքատտա միւհ. թէլիֆ վազիֆէլարտա խաֆիֆճէ զէլզէլէ մուգու պուլմագտա իսէ տէ, համտ օլսուն պիր կէօնա սա. գաթլըգ զրիհուբա կէլմէմիշ տիր։

ԹԱԹԻԼՆԱՄԷ

Ֆար տիւ Պօսֆօր ղազէթասը, Նիւսխի ախիրէսինին պիրինտէ, տիւ. վէլի միւթէհապպէտէն պիրի ա. լէյհինէ նէշրիեաթը պէտխանէ, եէ միւթէճասը օլտուղունան, վէ պէօյլէ ըթլագը լիսան իտիլմէ. սի, հիւքիւմէթի Սէնիյեէ նէզտին. տէ գաթիէն մագրունը թէճվիզ օ. լամաեաճաղընտան, մէզքիւր ղա. զէթա, պու կիւնտէն իթիպարէն պա էմրի ալի թաթիլ ըլունմուշ տուր։

Ֆի 17 մայիս սէնէ 1888։

ԽԱՐԻՃԻՅԷԼ

—o—

ԺԻՆԵՐԱԼ ՊՈՒԼԱՆԺԷՆԻՆ ԳԻԹԱՊԸՆՏԱՆ ՊԱԶԸ ՖԸԳՐԱԼԱՐ

Իշչիւնճիւ Նաբօլէօն, 1864 թա. բիինտէ, Ավթրիա իլէ Բրուսիա թարաֆլարընտան, Ֆանիմարգաեա դալէպէ իտիմէ. ինէ միւսաատ իթ. մէքլէ, ըզհարը ճոգ իլլէմիշ իտի։

Գու պիրինճի պիր խէթա օլտու. ղու հալտե, Ֆրանսա թարիխնտէ դալրի մէսապէսի իքինճի պիր խէ. թատէ տահա պուլունուպ, 1866 թարիխնտէ, Բրուսիա տէվլէթի. իթաեեա իլէ պիլ իթթիֆաք, Ա. վսթրիա վէ Սագսօնեա վէ Պավիէ. րա վէ Պէրթէմպէրկ հիւքիւմէթլէ. րինէ զալեպէ իլլէտիկի սբրատա, Բրուսիա հագգընտա խայրխահանէ պիթարաֆլըգատա պուլունմուշ տըր։

Իթաեեանը իթթիհատընա, էվ. վէլլէրի, քէմալի դալրէթլէ մուա. վէնէթ իթտիկի հալտե, սօնրալա. ըը մուխալիֆէթ իթմէսի տիկէր պիր խէթա իտի։

Միւշարիէյէ Ըսբանեատա ճիւմ. հուրիեէթին բաեէտար օլմասընա մուվաֆֆագաթ իթմէմէքլէ պէրա. պէր, Ֆրանսաեա մէնսուպ Օրլեան խանէտանընտան տիւք տը Մոն. բանթիեէնին Ըսբանեա գըրալը օլմասընա տախի մուխալիֆէթ իթ. մէսի իլէ, պաշգա պիր խէթայի սիեասիեէ պէդէլունմուշ տուր։

Տիկէր թարաֆտան, Ֆիւֆերա վէ միւքէլասը, ահվալը սիեասիեէ. եէ տայիր մալիւմաթը սահիհէ ա. լամատրգլարը հալտէ, Ֆրանսատա պիր թաղրմ Ալման ճասուսլարը տօլմուշ, վէ Ֆրանսանը էտէվաթ վէ միհիմմաթը հարպիեէսի միւ. քէմմէլ օլմաեըպ, պաղը գոման. տանլարը, էհլիեէթի մաթլուպէեի հայիզ օլմատրգլարընտան, վէ մրգ. տարը քիֆաեէտէ քիւշիւք զապրթ. յարը պուլունմատրղընտան, պու. չէյլէր տախի սէպէպի մաղլուպիյ. եէթ օլմուշ տուր։

Ինչիւնճիւ Նաբօլէօնուն, պիւեիւք տիւշմէնի օլան ըրէնս Պիզմարգա տէֆաթլէ ալտանարզը կիպի, մու. հարեպէեի մինթիճ օլան մէսէլէ. տէ տախի, անը տամը թէզվիրինէ տիւշմիշ տիւր։ Ֆրանսանը տա. վտասը հագգը օլտուղուն հալտէ, լիւզումսուզ պիր շիտտէթ ու թէ. լաշ կէօսթերիյերէք, հագգ գայի. տիլմիշ, վէ Բրուսիա զըրալը թա. բաֆընտան թարգիյեէ վիրիլտիկի հալտէ գանաաթ օլունմաեըպ, մի. չարիէյէյի պիր գաթ տահա թէ. նէզգիւլէ մէճպուր իթմէկէ գըեաշ վէ տիպլոմատի մուամէլաթընտա թէտաֆիի հարաքէթ լազըմ կէլիր իքէն, թէարրուզա միւպաշէրէթ օ. լունմուշ տուր։

Բրէնս Լէօբօլտ տը Հոհէնցօլէրն, Ըսբանեա գըրալըզընա նամզէտ. լիկինտէն բէսմէն ֆարիզ օլուպ, Բրուսիա գըրալը թարաֆընտան տախի պունա մուվաֆֆագաթ կէօս. թէրիլմէյ օլմաղլէ, կէրէք Ֆրանսա. նը մէնաֆիինէ վէ կէրէք Ըսբան. եանը հուգուգունա մէ կէրէք Հօ. հէնցօլէրն խանէտանրընը բէյիսի պուլունան Բրուսիա գըրալընը թէահիւտաթընա մուվաֆֆըգ օլան թարգիեէյի մէզքիւրէ իլէ իքթիֆա օլունմագ իճապ իլլէր իքէն, Ֆը. բանսա հիւքիւմէթի պունունա գանաաթ իթմէեիպ, Բրուսիա գը. բալընտան միսթաղ պէլէն տախի թէէմինաթ թալեպ վէ իտտաասընը թէզեիտ իլէ, Բրուսիաեա տօղրու. տան տօղրուեա մէյտան օգուրճա. օրնա միւնազաաեը թէշվիշ, վէ պու վէճհէյէ, բրէնս Պիզմարգընը արզաստունա Հըրտէթ իթմիշ տիր։

Իսասէն հագգ գազանմըշ օլտու. ղումուզ հալտե, սրրքի սուրի պիր մէսէլէ իչին իլանը հաբպ իտէրէք, գալի պիր տիւշմէնլէ մուհարէպէ իտէճէկիմիզե վագքի իտիք։

Մուխալֆարաեր իզալէ իչին նէ. եարտրգ։

Սատօվա մուհարէպէսինտէն պէ. րու հալը պիմալէթտէ գալմըշ իտիք իսէտե, իսլահաթ վէ թէնսիգաթը ասքէրիեէ վէ էտէվաթ իլէ միւ. հիմմաթըն թէճտիտի էլզէմ իքէն, հալիֆա քի, թէտարիքեաթա էսա. սէն թէշէպպիւս օլունմաեըպ, էս. կի պիր պինանընն թամիրաթը իլէ ուզրաշըմըշ, վէ խարապ օլան մա. հուտիսիեէթինտէ, ազ տրը նէ տի. ռէմ.

Ամենին ճիհանտա խագանը էքրէմ, Ֆազլըն ուլու ֆիքրին միւսէլլէմ.
Մէշղուլ օլուր տիլ գաթընա հէբտէմ,
Ասարը ատլին թագտիս իտէր հէմ.
Նամը ճէլիլին Ապտ-իւլ-Համիտ խան,
Ուլուվիյէթէ պիր ըէֆֆագը պիւրհան։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԵԼԷ

—o—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Սէրի)	
Մայիս 6 գուրուն. Բ. Փ.	15-29
Մայիս 7 սապահ ալ.	15-29½
էն Եիւքսէք	15-28
» » էն աշաղը	15-28
» » սաաթ 5 առ	15-29
Ա. Սէրի Ինկիլիզ լիրասը	21-
Բ. » » »	14-25
Գ. » Օսմանլը լիրասը	15-29
Իւնիֆիթ քուրտն քէսիկ Ինկիլիզ	-
Ռուսիի ղըմէնարէթը	40-75
Բաբոր ղուրուշ	
Հավալէսի »	25
Ագէ Փայէզի %	7-

—

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻՆԱՆԹԸ

Գրէսի ժէնէրալ 6 % Բ. Գ.		7-18
Սօսիէթէ ժէնէրալ 6 %		4-20
Իսթանպոլ պանգասը		6-32
Սօսիէթէ օթման		4-15
Թրամվայ 5 % Բ. Բ.		432½
Լավրիում (մատէն)		130

—

Օսմանլը լիրասը 100 ղուրուշտան	Ղր. Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	111-16
Ֆրանսզ ալթունու	88- 8
Բոլ	90-36
Դրիմից ալթունու	51-20
Պէեաշ մէճիտիյէ	108-13
Մէթալիգ	101-20
Պէշիք	103-10
Ալթընըզ	103-10
Թասվիրէյի Իսհաք էն Եիւքսէք	12-30
» աշաղը	12-30
Սաաթ 6	12-30
Վարպօն գայիմէսի գոփիք	10-80

—

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

	Ղր.	Բր.
Գարանը Բ. Բ.	37—	2
Ալշլը	37--	4

ԶԻՀԻՆ ԽԱՍԹԷԼԻԿԻ

Գ.

Լաքին պիզ, Հասէն պիր հագ. գըմըզ օլուպտա, անը էլիմիզ իլէ իս. գաթ իթմիշ օլտուզ իթիգատընտա պուլունտուղումուզտան, պէօյլէ պիր միւհիմմ մէսէլէյի, վէ խուսուսիլլէ պիր մուգատտէս հուգուգու ումումիյեեի, էօյլէճէ նազարը սաթըհի իլէ կէչէմէեէճէկիզ տիր։

Իմտի, ճէվապա շուրու իտէլիմ։

Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցի, նա. սրլ քի տիկէր ճիհիթլէրտէ, էօյլէ.

ճէաէ քէնտի «հավզուապետ»ինի ին-
թիխապ իթմէքլիքտէ տախի, հէ-
միչէ պիր «միօրինակ» վէ «բացորոշ»
գաիտէնէ թապի տիր։

Պունուն վուզավիրինի աէօլէմէքլիք, քիլիսանըն րուհունա գարշը աֆվ օլունմազ պիր խէթա ասթըրըր։

Զիրա, պու աէօզ իլէ, տէկիլ քի եալընըզ պիզիմ քիլիսամըզ, Քրիստոսուն վազ պաեուրմուշ օլտուղու էսասա մուվաֆըգ տէկիլ տիր տիմէք օլուր, իլլա, Թապիաթ գանունունա տախի գարշը տըր տիմէք չըգար քի, արթըգ պիլմէեէրէք քէնտի քիլիսամըզա խոիլմիչ օլան չուհադարաթը, քիլիսամըզըն պիր տիւշմէնի տախի, պիլէրէք իթմէկէ պէլքի ճէսարէթ իտէմէզ։

Էվվէթ, եինէ տէրիզ, Կաթողիկոս ինթիխապը իչին «միօրինակ» վէ «բացորոշ» պիր ուսուլիմիզ եօգտուր տիմէք, հէմ գանունու Թապիիյէ, վէ հէմտէ գանունու քիլիսաեա պիլ քիւլլիէ մուղայիր տիր։

Զիրա, վէրասէթի մէշրուա, վէ թէվլիեէթի միւսէլսէլէ հուգուգունու հաեիզ օլմաեըպտա, սըրֆ ինթիխապ սալահիյէթի իլէ, իսթէր րուհանի օլսուն, իսթէր ճիսմանի, պիր քիւրսիի հիւքիւմէթէ գուռտ իտէճէք օլան զաթըն, Թանրը հիւքիւմէթ վէ թէպաիյէթինտէ պուլունան գավմ ու միլլէթ, ալէլ ումում վէլ մուտլագ, հագգը ինթիխապա սաիհ վէ նայիլ օլմագ լազըմ կէլիր։

Պու միգանտան կէչմէեէն ինթիխապաթըն, նօգթայի ասալէթտէն ուտուլ իթմիշ օլաճաղընը, գա՞նդի ագըլ սալիմ ինքեար իտէպիլիր. վէ գաիտէյի ասալէթի Թապիիյեէէ թէվաֆուգ իթմէեէն պիր չէյ, պիզիմ քիլիսամըզճա նա՛սըլ ճաիզ օլուր տէնիլէպիլմէկլի տըր. պուրասը պէօյլէ... կէչէլիմ չիմտի տիկէր ճիհէթէ, եանի գանունու քիլիսաեա։

Սահմանադրութիւնուն հինի թէէսիսինտէ տախի, քիլիսա հուգուգունճա ֆըգտանը մալիւմաթը օլան վէ եախօտ պիր ֆէսատ վէ մէնֆաաթա մաեիլ պուլունան պիր թագըմ քիմսէլէր, պիզիմ Եկեղեցիմիզ, Սահմանադրութիւն գապուլ իթմէզ հէրզէսինի չինէնէպիլիր իտի։

Լաքին, միւթէեսիր գալէմտահիպլէրինին իրաէէ իլէտիքլէրի գաւվէթլի տէլիլլէր իլէ, քիլիսամըզըն, մին էլ գատիմ պիր ուսուլու ինթիխապիյէեէ Թապի պուլունտուղու հիքմէթ, սիւպութ պուլտու. վէ միւթէրիզլէրին սէրքէրտէսի օլան մէչհուր Զամուրճեան Կ. Պատուելի տախի, թէսլիմ պօրուսու չալմաղա մէճպուր օլտու իտի։ Անլէրի պուրատա նէ՞ Թէքրար իտէլիմ։ իշթէ գապուլի Թէճվիզ իտիլմիշ օլան Սահմանադրութիւն էսասլարը մէյտանտէ, վէտէն հիւքմիւնիւն սըհհէթի, իֆատէմիզէ պիր տէլիլի գաթի իտուկի հիւվէյտա տըր։

Շարգ քիլիսալարը իչինտէ, Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցինին, Քրիստոսուն վազ պաեուրմուշ օլտուղու էսասա միւպթէնի, եանի, գուվվէյի իսթիպտատիյէտէն խալի, վէ գաիտէյի միւսավաթա, վէ մուհաֆազայի հուգուգու էֆրատա համի օլմասը ճիհէթիլէ, տիկէրլէրէ րիւճհանիյէթի մախսուսէսի վար տըր քի, պունու, պիզիմ ֆէվգէլ ղաէէ մուճիպի իֆթիխարըմըզ տըր։

Իշպու իֆթիխարըմըզըն մէյտանէ, Սահմանադրութիւնումուզ մինէտտարը (Նշանակութիւն), պիզէ սարիհ ուրէթտէ կէօսթէրիր. զիրա, Սահմանադրութիւնումուզըն միւպթէնի պուլունտուղու էսասլար, շարգ քիլիսալարընտան պիրիսինէ կիրմէմիշ օլտուղու կիպի, հէլէ հըռովմէական քիլիսասա իսէ, իլա տախըր իւլ ճիհան կիրէճէկի եօգտուր։

Քիլիսամըզըն մէզգիւր րիւճհանիյէթինտէն միւսթէֆիտ օլմագ իչին, Սահմանադրութիւնումուզուն մէվզըի ֆիլլ ու իճրաէէ վազը զըմնընտա, մաթպուաթ մուգաբիլամըզըն լութֆ ու ինայէթ պուեուրմուշ օլտուղլարը միւսաատէնին, նէ՛ ազիմ վէ ուլու իհսան օլտուղունու, օլ րիւճհանիյէթէ սէտտ ու պէնտ օլան Պալաժէնեա հիւքմիւնտէն, գօլայճա ֆարգ, վէ Վէլինիյմէթի պիմիննէթիմիզին, նէ՛ տէրէճէ միննէթտարը մալանիճաեէսի օլտուղումուզու տէրք իտէպիլիրիզ..։

Շուրասըճա մալիւմ օլմալը տըր քի, պէօյլէ պիր քէնզի (խազինէ) ճէվհէրի սայլի իսթիմալը ուղրատարագ, վէ էսասընը Թէֆէրրուաթա պօղտուրարագ, վէ հիւքմիւնիւ չունուն պունուն քէյֆինէ վէ մէրամընա հէտէֆ իթմէքտէ պուլունարագ, չիմտիլէրտէ, րէմասալը վէ քիննէլէր (մոխիր, Ժամկօլթ) իչինտէ պըրագմըշ իտէքտէ, ճէվհէր ճէվհէր տիր, պիր կիւն օլմազ իսէ, տիկէր պիր կիւն տուրէնտիշան ըօթասընտա հայլ օլունուպ, քէնտի գըյմէթինի իզհար իտէճէկինտէ շիւպհէ եօգ տըր։

Պու իզահաթըմըզտան չունու անլաթմագ իսթէրիզ քի, պիր քիլիսա, էօյլէ քէյֆի մաեէչա, վէ պիլա մուգայէտատը մէսպուգա պիր Սահմանադրութիւն էսասը գապուլ իթմէզ վէ իտէմէզ. վէ մատամ քի պիզիմ քիլիսամըզ, էն մունթազամընը գապուլ իտէ պիլմիշ տիր, տիմէք տիր քի, էսասէն տախի մունթազամ պիր ուսուլու ինթիխապիյէեէ Թապի իմիշ տիր. վէ պունտանտա, քէնտի «հավզուապետ»ինի, եանի, ումում միլլէթին րուհանի հաքիմինի, պիր գաիտէյի մունթազամա իլէ ինթիխապ իտէկէլիր իտուկի իզթինպաթ իտիլիր. Նասըլ քի, Առաքելական Ս. Եկեղեցիմիզ Վէհապէտինին ուսուլու ինթիխապիյէսի վէեախըրը, (առնուած տեղի) (Գործ. Ա. 26) բաշգալընտա մուգայէտ պուլունան, վէ Քրիսթիեանլըղըն, տահա հէնուզ Երուսաղէմտէն տիշարը չըգմամըշ օլտուղու պիր զէմանտէ, Մատաթիանըն առաքելուղը ինթիխապընտա ճարի օլան միօրինակ և բացորոշ գաիտէ տիր։

Վէ պու գաիտէնէ թէվֆիգան վէ թէվսիէն, վէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչտէն պէտէն վազը օլան ինթիխապաթ տախի, ուսուլու ինթիխապիյէյի սարիհամըզը միւեէյէտէն կէօստէրիր։

Պու պապտէ իրաէէ իտէճէկիմիզ տէլիլլէրի, Ե. Դուրեան Էֆէնտինին պէնալէրինտէն խուլասա իտէլիմ քի, պըհհէթէ րէք մուվաֆըգ տըր։

Ագաթանգեղոս, Ս. Թադէոս վէ Բարթողիմէոս առաքեալլարըն խալէֆի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչին ինթիխապընը, չու վէճհ իլէ հիքեաէէ իտէր։

«Տրդատ Թագաւոր, էհլի Աշխէն տիկինին, վէ հէմշիրէսի Սըրբուհի Խօսրովիդուխտուն, վէ քեաֆֆէյի տաաքիրինին իթթիֆագըյլա, պիր մէճլիսի ումումի իճթիմայինի էմր իլէտի (1)։

«Բէնտիսի, մայեէթի մէվճուտի իլէ Այրարատըն Վաղարշապատ շէհրինէ ազիմէթ իթտիկի սըրատա, եէվմի մուայէնէտէ օրատա հազըր պուլունմագ իւզրէ, հէր թարաֆտան ագըն ագըն խալգ կէլիր իտի։

«Նիհաեէթ, Թէքմիլ աաաքիր, վէ իւմէրա, վէ խանլար, վէ րիճալլար, վէ մուհաֆըզլար, վէ անանլար, վէ սէրտարլար, վէ չէրիտթըլար, վէ միւթէեպէրան, վէ ավամ իւնենաս օրատա ճէմ օլուպ, ումումուն իսթիշարէ վէ իթթիֆագը արասը իլէ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի, մայր Աթոռա Հայրապետ ինթիխապ իթտիլէր։»

Պու գապիլտէն օլարագ, Արշակ Թագաւորուն նէզտինէ տախի, պալէատէ Թպատա[?] գըլըճան հէր սընըֆ էհալիտէն միւրէքքէպ պիր հէյէթի ինթիխապիյէ պիլ իթթիխաքէքթիլ վէ էլ քիրհէթ օլարագ, «Ատայի պիւլէնտ իլէ (բարձրաձայն), Մեծն Ներսէս Պարթեւի Ս. Լուսաւորիչէ խալէֆին հովուապետ ինթիխապ իթմիշ օլտուղլարը տախի հէմասըր (ժամանակակից) օլան Բուզանդ միւվէրրիխին ճիւմլէյի չէհատէթինտէն տիր։

Մա ամֆիհ, իչթէ Հայաստանեայց եկեղեցինին գավայիտի մուգատտէսէսինին, վէ ալին ու ատէթինին խազինէսի օլան Մաշտոցնին, պու պապտէ իրաէէ իթմիշ օլտուղու Թարիգ։

«Մայր աթոռա պիր կաթողիկոս ինթիխապը լէճապ իթտիքտէ, քիլիսանըն գայիտէյի գատիմէսի էգթիզասընճա, Թէքմիլ միլլէթ, հուգուգու ինթիխապիյէեէ սալիհ օլան րուհանիլէր, վէ 12 նէֆէրտէն միւրէքքէպ եպիսկոպոսլար իլէ մաէն ինթիխապ իթմէլի տիրլէր. չէօյլէքի,

«Հէյէթի միւճթէմիա. զիքր օլունան 12 եպիսկոպոստան իւչ զաթ Թէֆրիգ իտիպ, վէ իչլէրինտէն, ումումուն ինըըմամը րէյի իլէ, միլլէթի հիւսնի իտարէեէ լիեագաթ ու գապիլիյէթի, վէ տիրայէթ ու ֆազիլէթի մէչհուր օլանըն պիրիսի ինթիխապ իտիլիր»։

Իշպու ուսուլի գատիմէեի միւէյյիտ օլարագ, իւքի վուգուաթը մէնպուզա պէյան իտէլիմ։

Պիրիսի, ԺԲ. տէսրտէ, վէ Ներսէս Շնորհալի վագթինտէ գուվվէյի ճէպրիյէ իսթիմալի իլէ, Դաւիթ նամընտա պիր եպիսկոպոսուն (1) խոտապէխտ կաթողիկոս օլմասընը, Շնորհալինին, Ընդհանրականը Գ. պապընտա մէվզուի պահս իտէրէք, չէօյլէճէ եազմըշ օլմասը տըր։

«Ս. Լուսաւորչին աթոռունա, գաիտէյի գատիմէ մուգտազասընա մուեափըգ եարամըլյա, ատայէթ ու իսթիգամէթէ գարշը կէլէրէք, քէնտիլէրինի Թէրֆի իտէնլէր, Քրիստոս Թապի պուլունանլարըն ատաղանը զաաֆիյէթ ու խայապիյէթ կիրտապընա իլքա իտէրլէր»։

Պունտան իսթիտլալ օլունուր քի, քիլիսամըզըն գատիմէեի գավայիտի ինթիխապիյէսի օլտուղունու, Շնորհալի տախի Թաստիգ իտիյօր։

Տիկէրի տախի, 1801 սէնէսինտէ վուգու պուլմագ, Թարիխճէ մէշհուր օլան օլ Դաւիթ վէ Դանիէլ միւնազաասը տըր։

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Դանիէլ Կաթողիկոս, ուսուլի ճարիյէեի իւզրէ, ումում միլլէթ Թարաֆընտան ինթիխապ օլունմուշ օլտուղու հալտէ, մէրգում Դաւիթ, իսեան սանճաղը չէքէրէք, վէ Երեւան խանընըն գուվվէյի ճէպրիյէսինէ իլթիճա իտէրէք, Կաթողիկոս օլմուշ իտի։

Լաքին 1802 տէ, Իսթանպօլ Պատրիարքը Կարապետ Արքեպիսկոպոսուն տավէթի իլէ, 13 նէֆէր եալէթ մուրախխասլարը Եպիսկոպոսլարտան, վէ 80 նէֆէրտէն զիեատէ Վարդապետ վէ Քահանալարտան միւրէքքէպ օլարագ, Պատրիարխանէ ատա գըլունան մէճլիսի քէպիրի րուհանիտէ, Դաւիթի ճէպպար, վէ Կաթողիկոսլուղունու զալըր չայիւնը իթիպար աատ իտէրէք հէճամ իշլէտիլէր. վէ Դանիէլին ինթիխապընը իսէ, գաիտէյի գատիմէեէ, վէ ուսուլի քիլիսաեա մուվաֆըգ Գէօրէրէք Թամամիյ իթտիլէր քի՝ օյ պապտէ Թանզիմ գըլունան մազպաթա, Աղթամարըն Կարապետ Կաթողիկոսու Թարաֆընտան մուտատագ պուլունտուղու հալտէ, րամթրիգխանէտէ Թագտիմ գըլընմըշ տըր։

Իշպու մէճլիսի քէպիրի րուհանինին, միւրաճաաթ իթմիշ օլտուղլարը ուսուլի ինթիխապիյէսի գատիմէսի, Թէքրարէ լիւզում կէօրմէտիք. զիրա, Հ. Մաշտոցուն պալէատէ միւնտէրիճ ինթիխապընա քէամիլէն մուվաֆըգ տըր։

Տէլաէիլի մէչրուհայի ատիտէ իւզէրինէ մէճմու իտիճօրուզ քի, արթըգ Բ. Բէչեան էֆէնտի, «Հայ Եկեղեցին չունի միօրինակ և բացորոշ օրէնք Կաթողիկոսի ընտրութեան» ճիւմլէսի իչինտէն, ... քէլիմէնին 2 հարֆը նէֆիսինի (բացասական տառ) հազֆ իտիպ (ի բաց առնուլ), ՈՒՆԻ ժիւէճէք տիր տէվէ, էմմա քէնտիսի հազֆ իթմէզ իմիչ, ումում հուգուգու միլլէթէ մուհաֆըզլարընըն, զիքր օլունան հարֆը նէֆի հազֆընը, քէնտիլէրինճէ պիր վազիֆէյի մուգատտէսէ ատտ իտէր օլտուղլարը կիպի, իլա նիհաեէ իտէճէկլէրինտէ չէքք ու չիւպհէսէն միւսթաղնի տիր։

Ե. ՊԱՂԴԻՃԵԱՆ

(Տեղ-ի)

(1) Կաթողիկոս ինթիխապընտա նիւսա Թայիֆէմիզին տախի զիմէտխալ օլմագլըղը սալիհէ իտուկինի պուրասը իւա իթմէքտէ տիր։

(1) Դուրեան էֆէնտինին պուրասընը ազըք եազմամոր իսէտէ, պիզ կէլիր քի, պու Դաւիթ, վագտա 1113 Թարիխինտէ, մէսնէտինտէն նզուլ իլէ խալլ իտիլմի էսմա, պիլ իւրար Աղթամար աթոռունա գալըպ, վէ օլ կիւնտէն պէրու Աղթամարտա պիրըճա կաթողիկոսլուք Թէէսիսինէ սէպէպ օլան Դաւիթ Թորնիկեան օլմալը տըր։

ՍԷՖԱԼԷԹԻ ԼՕՆՏՐԱ (67)

ՄՈՒԴԱՏՏԷՄԷ

ՋԶՃՈՒԳԼԱՐ ՊԷՍԼԷՆԻՃԻ ԻՐ ԳԱՐԸ

—Մատամ՝ սիզէ տէ խապէր վիրիրիմ քի, պէն պիր թըրըսըզ տէկիլիմ, օլ պապտէ րահաթը գալալ իւզրէ օլապի իմանինիզ. վէ միւրաաթըմ տախի, պաշգա պիր չէյ օլմանըպ, պիր խուսուստա, անճագ սիզին իլէ գօնուշմագըլըգտան իպարէթ տիր, իմտի, պէնի տինլէեինիզ, —տէտի։

—Իսէ Ժա սիզ քի՞մսինիզ տիր, վէ պէնտէն նէ՞ իսթէմէքտէսինիզ տիր, —տէտի մատամ Ֆանօշ տիթրէեէրէք, չէնքի, լ՝օմ կըրինին հալ ու հէյէթի, վէ ալէլ խուսուս պագըչընտա տէրքեար օլան պիր էնէրժին, զիեատէսիյլէ միւթէէսսիր օլմագտա իտի։

Վէ Սգօչեալը Մարիէ կէլինճէ, գօրգուսունտան նաչի գաթան սէս չըգարմադըղը պուլթ կիպի տուրմագտա, վէ, պիր լ՝օմ կըրինին, վէ պիրտէ արգատաշը Իրլանտալընըն եիւզինէ պագմագտա իտի։

Լ՝օմ կըրի լագըրտըսընա տէվամ պիրլէ, վէ մատամ Ֆանօշա խիթապէն,

—Մատամ, լօրտ Բալմիրին Թանըմագտա՞ մըսընըզ տըր, —տէտի։

Մատամ Ֆանօշ, բարլամէնթօ ազասընտան պուլունան պիր զաթըն իսմինի իչիտինճէ, գալպի պիրազ րահաթ օլմաեա պաշլատը, վէ մէրգումա ճէվապէն,

—Խա՛ր, Թանըմագտա տէկիլիմ տիր, —տէտի։

—Իմտի, սիզէ խապէր վիրիրիմ քի, միւմաիլէյհ լօրտ Բալմիրը, քէնտի էէկէնի օլան պիր չօճուղու արամագտա տըր։ —տէտի լ՝օմ կըրի։

Մատամ Ֆանօշ պունու իչիտինճէ, իւզէրինտէ պիր իւրքիւնթիւ էսէրի հասըլ օլարագ, կէօրի կէլիր չէքիլմէկէ պաշլատը։

—Էվվէթ, լօրտ Բալմիր, օլ զավալ իթմիշ օլտուղունուզ Իրլանտալը կէնճ պիր գաշըրընըն, չիմտի պուրատա սագլամագտէ պուլունտուղունու քիւչիւք պիր չօճուղունու արամագտա տըր, —տէտի լ՝օմ կըրի։

Մատամ Ֆանօշ քիւլլի քէչէֆ[?]ալէտը էլէ ալարագ,

—Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամամագտայըմ, —տէտի։

—Բէք ալէա, լաքին, սիզին Տիւտլէյ օթէլինտէ պիր խանէնին վարտըր, վէ օրատա մաֆազ չօճուղլար գապուլ իտէրէք պազմագտա ըըրըզ տըր. վէ չէրիքէնիզ օլարագ տախի կէօզլի քըրի վէ Ոիլթինկրէ պիր գաթըն պուլունմագտա տըր, էօյլէ տէկի՞լ մի, —տէտի լ՝օմ կըրի։

Պէօյլէ մէ Մարի պունու իչիտինճէ, մէրճումէ աճիւզէ գարը հագգընտա տէրքեար օլան քին ու ղարազը էօզէրինէ ըլէ Թաէճուաթընտէն, պիր հայդըըըշ տըր ըըրագարագ,

—Ամա՛ն էա Ռէպպիմ, տըմէքտիր քի պիզի, օլ մէլլունէ ճաալը գարը ղամզ իտէմիչ տիր, եա՛ մատա՛մ, պէն սիզէ սէօյլէ՞մէտի մի իմտիմ, —տէտի։

«Մատա՛մ, պանաճախչօօսէօյլէտիկի իէքաէ տօղրու տուր, մէրսումթաճիզէ գարըյըօր թալմիրտէն պիր չօգ բարա ալարագ օ[...] ղամզ իդէմիչ տիր, էվվէթ, հէր պիր տէրրէնըը խապէր վիրմիչ տիր, սէն տի լ՝օմ կըրի վագարըը պիր Թարզտա սէօյլէեէրէք...

—Ա՛հ, խայինէ՛ գարը, ա՛հ, —տէտի Սգօչեալը Մարի։

—Ս՛ուս օլ սէնտէ, —տէտի մատամ Ֆանօշ իւչըրը տէհշէթ օլարագ։

Լ՝օմ կըրի Թէքըարէն քէլամէ տատագ պիրլէ,

—Պէրէքէթ վիրսին քի, լօրտ Բալմիր, Ճէրսումէեէ, հէնուզ բարալարը վիրմէմիչ տիր, —տէտի։

Մատամ Ֆանօշ պունու իչիտինճէ, քէնտուսէ րաղմէն օլտուղու, եանի մուգլագա էօյլէ տուչմէնէտիկի հալտէ, իւզէրինտէ պիր էսէրի մէսէրրէթ հասըլ օլարագ, չօճուղուն եաթըղը օտանըն գարուսունա տօղրու պագմագա պաշլատը։

Վէ լ՝օմ կըրիտէ մէրսումէնին մէզքիւր պագըշըէըն ֆէհմինէ վարըըղընտան, քէնտու քէնտուսէ.

—Էհ, իշթէ չիմտի տուշտու տուզաղա, —տիէրէք, վէ մէրգումէեն իւքի գարըլարը օլ Իրլանտալը որգաստընըըն Թահթը նէզարէթինտէ պըրագարագ, կէտիպ մէզքիւր օտանըն գաբուսունա աչար.

Հալպու քի օրատա քիմսէ պուլունմատըղընըըա կէօրտիւկիւնտէն, տուշարը թէճաիիւպլէ պագըմ օլուպ վէ աաչլարը տիքիլէրէք, պուլթ կիպի տուրա գալը։

Մէզքիւր օտա տէրուննտէ պիր եաթագ պուլունտուղունու, վէ մէզքիւր եաթաղըն պօզուլմուշ վէ պասըլըպ չուգուրլանմըշ օլտուղունու կէօրտիւկինտէն, էլինի վազ իթտի, վէ հէնուզ չարշաֆլարտա պիր սըճագլըգ պուլունտուղունու իլէտի,

Պատէհու տըշըը օլան բէնճերէնէ գօշտու, վէ պագըշէէ պագտը։

Պագըճէտէ տէրին պիր սուսգու[?] հիւքիւմ իթմէքտէ իտի։

Մէրգումէ, մէզքիւր բէնճերէ-

եւ կիթոթիկինի կէօրէրեք, չօճուղուն ֆիրար իթմիշ օլմանքը տէրք իլէ տիքլէրինտէն, մէրգուման զարբլարըն իքիսի տանի պիր հայգըրըշ տըր պըրագաբլաք։

Պունլարըն, հայգըրըշլարը թարզընատ, սախթէ օլմաքրա, իլլա սահիհէն չօճուղուն ֆիրար իլէմիշ օլմաքնատն պիրտանպէր պուլունտուգլարընը, չ'օմ կրի ֆէհմ իլէտիր։

Մէրգումա սբչրաերպ բէնճիրէտէն պաղէեէ ինտի, վէ կէրէք ֆէրեանատ ու ֆիրան իթմէքտէ օլան գարբլար, վէ կէրէք իրլանտալը արգասաշբեարգասը սրրատիթմէքտէ օլտուգլարը թագտիրտէ, տէօրթ թարաֆը կէօզտէն կէշիրտի։

Կէրչի, չորա Բալմիւր, հալէա ազանլարարգասընա, զօլլարը պաղլը, վէ եիւգիւտ պիր մասքէ իլէ գարալը պուկունտուգու թագտիրտէ եաթմագտէ օլուպ, վէ կէրչի գարբլարտա բէք եանքընատն կէշտիրէր իսէ տէ, թէսատիֆ իտիպտէ մէրգումա կէօրէմէտիրէր։

Վէ հաթթա, արապատա պէքլէմէքտէ օլան Շօքինկ տախի մէգքրի բաթբարտը իշթիտիկինատէն, արապատը թիրք իլէ ֆօճուպ մէրգումանը եանընա կէլտի։

Կէրչիր պաղէեէին հէր թարաֆը. նը արատալար իտէնտէ, միւմքին օլուպտա չօճուղու պուլմատըլար։

Պիրտէ պու հէնկեամտէ, տիմարա եանէրը պուլունան պիր ադաճըն էօնիմտէ, մէրգում պիրտէն պիրէ տուրտու, չունքիր մէրքիւբ ադաճըն տալլարընատն պիրինին գէրբլարագ սարգմագտէ օլատուղունատն, չօճուղուն, էվվէլա ադաճա չէգմէշ օլմասընը, վէ ադաճատանա տիվարա սրչրամասընը, վէ տիվարատան տախի տագադ աթլատարագ գաչմէշ պուլունմասընը ֆէհմ իթմիշ իտի։

— «Հէյլէ պէրէքէթ վիրսին քի, մէրգումա չօճուգ, ճէմ սահա հէնդզ գաչմէշ-օլմալը՞ տը՞ր։ վէ հէմտէ չիմտի պու քէօյտէ ֆիմէլեր պուլունմագտէ օլմասընընատն, էյլէ կէչիրա մէքլիք միւմքինատի օլամատագտը։ յ'տէտի լ'օմ։»

Վէ պատէհու Շօքինկ իլէ Իրլանտալը տարգասընատն կիթմէքտէօլտուգլարը հալտէ, ճիւնէ գարբնէն պուլունտուգլարը տիթմէքտէօլտուգունու, վէ լորտ Բալմիւրիւնտէ, մասքէ ալթընատա նէֆէս տարլըզը չէքմէքտէ պուլունտուղունու ունութագլար։

—

39.

Հալպու քի պէրուտէ միս էլէն, սապահա գատար բէտէրինին ավտէթինէ պէքլէմէքտէ իտի։

Կիճէ եարբսընատան սոնրա տախի բէտէրինին ամէթէթ իլէմէտիկինի կէօրիւնճէ, Կէրչի մէրսումէնին տիւչարը մերագ օլմանքիպիր պիր չէյ իսէտէ, Իրլանտալը չօճուղուն պէքլտուգատան սոնրա, ճօնտրա քարի. ճիկտէ վագը ուզագ պիր մահէլլէ կէօթիւրեճէկինատէ պիլտիկինատէն, մէգքիւր զիւիւմտէ պուլոգնագ։

Լորտ Բալմիւրիւն գ'ունաղը արգասընատա ճէսիմ ադաճլար իլէ միւզէյեէն պիւիւք պիր պաղէ պուլունմագտէ իտի։

Վէ, միս էլէնին տայրէքտի, գ'ունաղըն պիրինճի գաթընատա օլուպ, վէ մէգքիւր պաղէեէ նաղըր պուլունմագտէ իտի։

Մէրսումէ, թէհի եէրտէ քէտէրինի պէքլէմէքտէն սոնրա, գալգ գ'ունաղ եաթմատատա եաթմատա գարար վիրմիշ իտի։

Ֆրագաթ Ամէզդուգ թամիմէքէյի պիտանագրդ բէտէրինէ հիմիշ օլտուղու գիրա իթմէշ իտի վատէ, քէմալի նատատագաթ իւզրէ իճրա իթմէք խաթէտիկինատէն, եաթմատան էվվէլ, Իրլանտալը կէնճ գատընը, հալէա գօնագտա պուլունուպ պուլունմամագտէ օլմասընա տիզգաթ իսլէմէք իսթէէի։

Մէգպուրէ կէնճ գատըն հագդգընատա քէմալի էմնիյէթ իւզրէ պուլունպալմէքլիք նիյէթիյլէ օպիչարէեէ, եաթմագ իչին ամիս էլէնին օտասընատան պաշգա պիր մահէլլէ աչըլըր գաքուսու պուլունմասան պիր օտա վիրիլմիշ իտի։

Լաքին, մէգքիւր իհթիեաթքեաբանէ հարէքէթլէրէ վէ թէտպիրլէրէ գաթան լիւզում պուլունմագտա տէկիլ իտի, չիւնքի, ժէննի հէնուզ երկիրմի չաղաբընատա իքէն չէքիլմիշ պուլունան գօճասը պիր խտմունտուն թաքմիրինի կէօրէրէք թանրտրզընատան, անքն ֆամիլեասը իչինտէ վէ թահթը հիմայէսինտէ պուլունմասընա իգնա օլմուշ վէ օրտա Բալմիւր իլէ քէրիմէսի հագդընատա, քէմալի էմնիյէթ իւզրէ պուլունմագտըզա պաշլամըշ իտի։

Նէպալէքի, միս Էլէն, եաթմագտան էվվէլ թէֆթիշ իթմէք նիյէթիլէ, մէգպուրէնին օտասընա կիթտիկինտէ, պիչարէ վալիտէ, կէրչի աղլաերպ կէօզ եաշլարը տէօքմէքլիքտէն վագ կէչմիշ իտի, հալպուքի, պիր տագրգա էվվէլ ճանբարէսի չօճուղունու կէօրմէքլիք արզու վէ մէրագը, ֆիքր ու դալգինի իսթիլա իլէմիշ պուլունտուղունագան, աեագտա տուրմագտէ օլուպ, վէ կիթտիքճէ իղտիեատ պուլմագտէ օլան պիր իղթիրապ իւզրէ պէքլէմէքտէ օլտուղունատն, մէրսումէ կէնճ գըզը կէօրիւր ֆէօրմէզ։

—Է՛յ ճանրմ, մատմազէլ, նա՞սը, բէտէրինիզ էֆէնտի ավտէթ իթտի՞ մի, — տէյի սիւալ իլէտի։

—Խայր, տահա կէլմէտի, — տէտի միս էլէն։

—Ամա՞ն եա Ռէպպիմ, ահապա չօճուղումու պուլմագըզա չալըշմագտա՞ մը տըր, — տէտի կէնճ վալիտէ։

Միս էլէն պունու իշիտինճէ կիւլմէքէէրէք։

—Օլ խուսուստա քէմալի էմնիյէթ իւզրէ օլմալըսընըզ տըր, պէնիմ բէտէրիմ էլ վիրիր քի, պիր քէրրէ պիր չէեի միւրատ իտիպ վէ սէօզ վիրմիշ պուլունսուն, հիչ շիւբհէ ճալիզ տէկիլ տիր քի՝ չօճուղունուղու հէմ պուլատագ՝ վէ՞ հէմտէ պիրլիքտէ ալըպ պուրատա կէթիրէճէք տիր, — տէտի։

—Լաքին նէ՞ վագրթ ավտէթ իտէր ատապա, — տէտի կէնճ գատընը։

—Է՛կէրչի պու կիճէ տէօնէմէզ իսէ չէ հալիյլէ արթըգ եաբընը ատապահ կէլէպիլիր չ'գիրա։ նապզ քի սէօյլէմիշիմ տիր, չօճուղունուզա Հ'օնորատան ֆէյշարը ուզագ պիր մահէլլէ կէօթիւրմիշ օլուուգլարընատան պիր թապի կիտիլպ կէլինմէք իչին վագրթ իդթիզա իթմէքտէ տիր, — տէտի կէնճ գըզ։

—Ա՛հ, ինչատլահ սէօյէտիկինիզ կիպի օլամագ տըր, ինչատլահ ճանբարէմէ թէքբարէն գավուչմագըզ իգպալինէ Ֆայիլ օտապիէճէկիմ տիր, — տէտի կէնճ գատընը էլլէրինի պիր պիրինէ գավուչտուրարագ։

—Ազիզէ, սիզէ գամիէն սէօյլէրիմ, վէ սիզտէ էմնիյէթ իթմէլի. սինիզ տիր քի, իքի կիւնտէն պէ. բու տիւշար օլմուշ Խլտուղունուզ հէյճանը տիլ սէպէպինտէն, աչուրի՝ էրթէսի պէզուլուպ քէսալի գա. ֆ իլէմիշլինիզ պիր։ իմտի, տր. թէգ պիրագ եաթրպ ըրձ թ իթ. մէքթիկինիզ, վէ քէմալի զայրէթ իւզրէ, բէտէրիմին ավտէթինէ իւ. միտպաբ օլմագլըզընըզ էյլէմիյէթ. տէն տիրա, — տէտի կէնճ գըզ։

—Բէ՛ք ալէա, մէլէքսիմա մատմազէլ, միւրատընըզ իւզրէ հարէքէթ իտէրիմ — նէֆսի կէնճ գատընը։

— Տիմէք տիր քի, էմնիյէթ բոհաթ իթմէքլիկէ սեզ Ղիրմէքտասինիզ տէյիզ տէյիզ էօյլէ՞ մի, — տէտի միս էլէն։

—Էվվէթ, — տէտի Ֆէվզի վիրտի ժէննի։

—Մատամքի էնյլեֆիր, կիճէլէր խա՞յլ՝ զուն՞ չաղիզէմ, արթըգ պէ՞ն. տան սոնրա, զէրրէք մէգտատի էէմ ու էնտիչէ իւզրէ օլմամալըսընըզ տըր։ . . — տէտի միս էլէն ժէննինին անընը պուս իտէրէք։

Պունուն իւզէրինէ, կէնճ գատընտուատընը՝ էեսարբպատա եաթմագ նիյէթիյլէ, գարեօլասը նէգտինտէ տիզ իւգէրինէ կէլէրիկինատէն, կէնճ գըզատա օտապան տիշարը չէգտը։

Մէգպուրէ կէնճ գըզ, քէնտի օտասընա տէնկտիւքտէն սոնրա, կէնճ չիգէվվէլ էմիրտէ, էլպիսէնի սուեաղ չէգարսընլար իչին՝ չէնղրատը չէքիպտէ քէնտի պէլէմէլէրինի չաղըրմագ իսթէտի իսէտէ, թօնրատանատա, հէր նասըլ իսէ, թէպտիլի նիյէթի իտէրէք՝ կիտիպ բէնճիրէլէրինատէն պէքինի աչը, վէ տիշարբէա պագմատա պաչատը։

Կէրչի տիշարբսը գարանլըգ իտի իսէ տէ, հավա բէք սուսագ տէկիլ իտի։

Լօնտրատա, տիման պասմատը. ղը կիւնլէրտէ, էվէլվ սոն պահարատա պիլէ օլսա, հավատա պիր սըճագլըգ պուլունմագտա տրը։

Միս էլէն տիրսէքլէրինի բէնճիրէ քէնարընա վագիտիպ, վէ պաչընընտա էլլէրի տէրունինտէ ալարագ, տէրեայի թէկէքքիւրլերէ տալմագտատիքէն, պաղիթէթէն (պիրտէն պիրէ) իւզէրինտէ պիր իւրքիւնթիւ էսէրի հասըլ օլտու, չիւնքի, էկէրչի պաղչէ տէրունինտէ պիր գարարթընը հարէքէթ իւզրէ պուլունտուղոզ անլաչըլմագտէ իտի իսէ տէ, մէգքիւր գարասրթընը, ինատ՞ մը, էօգատա պիր հա՞չվան մը օլմասը ֆէհմ օլունմամագտատ իտի։

Կէրչի, միս էլէն, հիչ պիր մանէպ վիրէմէտի իպէ տէ, սոնրատան, մէգքիւր գարարթը, քէնտի թարաֆընա տողրու եագը կէլտիկինատէն, օրմանլար օրմասընատա վէ գարանլըգ կիճէլէրտէ, եատանի հայվանլար կէօզէրինին ամէթ կիպի բարլատըգլարը միսիլու, իքի գըզատա բարլագ նօգթա կէօրիւնմէքտէ օլմասընը ֆէհմ իլէտի։

Հալպուքի, բէք զարի պ պիր հալ, մէրսումէ պու հալի կէօրիւր կէօրմէզ, տիշարը հէյպէթ օլարագ, վէ բէնճիրէնի գարաեարագ, կէրի կեղի գաչմագ եէրտէ տեէրինտէ գըմբլտատատը չէօյլէ տրբուն, չընղրաղը չէքիպ տէ, հանընա ատէմ պիլէ չաղրմատը։

Զանն իտ՞ սին քի՝ մէգպուրէ. էսրարէ՞մնատ պուլունան պիր էսէրտէն սիհիրլէնէրէք, հէմիլ մէգքիւր բարիմատագտէ ծրան իքի կէօզէրէն թարաֆա պագմագտէ օլտուղու հայտէ, մէգքիւր գարարքը տախի, տաքա զիւատէ իէրատա կէլտի, վէ՞ ինճիրէնէգոնատեեւքսէրմէ քտէ օլան պիր ադաճըն էօ. նիւնտէ տուրտա։

Մէգքիւր գարարթը՝ էրի քսէրիպ եօգտուու գալմէշտը, վէ միպ էյլենտէ. արի գ օլ վագրթի, պաղդա պիր չէ՝ օլմաեգպ, էյլա պիր ատամ գատու. ղունու ֆէհմ ու ֆարգ իյլէտի։

Վէվ՞ արթըգտ հէյնկեամտէ, միս էլէն հայգըրպ պիր շամատա գ'ուրմատ իսթէտի իսէտէ, գօրգուունատան պօղազը գուրոչտուղուն. ատ, սէօյնի չըգարմագլըգ միմքին օլամատըգ կիպի, վէ կէրչի բէնճիրէեի գաբաեարագ գաչմագ տաքի ինմէեի իսէ տէ, գանն իտէրսին. քի, օրատա մըխլպնմըշ տըր կիպի պիր հալ քէսպ իլէտիկինատէն, եէր ինպէն պիլէ գըմբլտատամատը։

Հալպու՝ քի պու հէնկեամտէ, մէգքիւր գարարթը՝ ճամպաղվարի պիր չէվիրքիք փըզրէ աղաճատան գարան չըգմագտա իտի։

Նիհատեթ, բէնճիրէնին հիպտը. նատատանը չըգտը։

Պու արատա, մէրգում, գաթան եիգիւնիւ տարիր պիր թարաֆա չէ. վիրմէքտէ օլմաեընի, տայիմա, վէ պիր տանիլէ պիլէ չաշբրմագտըրը. տիք տիք, եանի տիհիրլէրճէսինէ, կէ ճգրգրն կէօզէրինին իչինէ պագ. մագտա իտի, չիւնքի, մաաղալատ՝ էկէրչի պիր լահզա պիլէ չաշբրբպ. տա տայիր պիր թարաֆա պագ. ճագ ալտա, մէգպուրէնին, մէգքիւր էէեսիրատէն ազատէ գրլընարագ՝ տերհար իմտատընա, ճէնարէթ ի. տիպտէ, տատէ չաղբրապիլէճէկինի, վէ քէնտի նիյէթէ ու զալրէթինին. տէ՝ պիթթագի քեամիլէն պէր հա. վա օլաճաղընը, միլահազա իլլէ. միշ իտի։

Վէլհասըլ, միս էլէն էօյլէճէ պութ կիպի գալա գալտրընատան, մէր. գում սբչրաերպ աղաճատան բէնճի. ռէեէ կէչտի, վէ գաթէն էլինտէ հա. զըր թուրմագտէ պուլունտուղու պիր գամաճը կէնճ գըզա կէօսթէ. ռէրէք,

—Կիճէլի գէրրէ գատար պաղը. ռըպ սէս չէգարաճագ օլուր իսէ. ննգ, ա՞նինտէ էճէլի գուրպան կի. տէճէ քսինիզ տիր։ պիկմիշ օլունուգ - տէտի։

Միս էլէն պունու իշիտինճէ կէրի կէրի չէքիլմէկէ պաչլատը։ լաքին էօյլէ պիրտէն պիրէ գաչմագըպ իլա, կէօզէրինին, օլ քէնտագսինէ թէհտիտտէ հիւսթիթիլեմէքտէ գրա. լանան ատէտին կէօզէրինէ տիքէ. ռէք՝ եամանչ՝ եամանչ կէրի չէքիլմէք. տէ իտի։

Լաքին, մէրգում ատէմ քիմ իտի։ միս էլէն մէրգումատա գ'ուրմատ. միշ տէկիլ իտի։ թամամ ու հարէ. քէթինճէ պիր ճէնթիլմէն օլտու. ղունանչ՝ չիլիտը կիպի, ըէնկինին սալկունլուղունատան տախի, տավա. լը վէ իտտատալը պիր ատէմ օլմասը ֆէհմ օլունմագտա իտի։

Մէրգումանն ոչգագատան պագը. չընատա, ինատանը սիհիրլէեիճի պիր գուվվէթ պուլունտուգու կիպի, ալ. նի գուվվէթ, եագընատան պագը. չընատա տախի պուլունմագտա իտի։

Լաքին, նիհատեթքեաբ միս էլէն, մէգքիւր պագը թէէսսիրինատէն քէն. տաեի գուրթարմատա ղայրէթ վէ էսարէթ պիրլէ, մէրգումա խի. տապէն,

—Սիզ քիմ սինիզ, վէ՞ գէնատէն նէ՞ իսմէրինիզ, վէ պուրատա նի՞. նինկէլմիզ, — տէյի ինճալ իլէտի։

—Մատամզէլ էլէն, պէօյլէ պիր ատապպա թարիքէ վարուճատաեի դուրուեա կէրմէրիկէ մէճպուրպու. լունտուղունատան ատալարը, հէզա. գան քէգ ուֆվվագ սիլէրիմ, գիրա. պաղդա պիրրիս կաբատագ իտիմ, չիւնքի, պաչրատա կէլտիկիմի, քիմ. սէնինկ կէօրմէսէ՝ վէ չիմչէսի իշիմէ գէլէմմէզ իտի, — տէտի մէրգում վա. գարը պիր սէօյլեեիչ իլէ։

Մէրգումանն քէչալէեիչինատէ, էս. ռաբա մէնսուպ պիր սուրթմատ, վէ զատեթլէ լեմաֆէթլի վէ զատեթ. կէտ ինթիզամը պիր էսէր պու. լունմագտա իտի։

Մէրգումանն էվվնատէ քի գամանքի գ'ուրգուսու, միս էլէնին գալգինտ. ատ, սէօյնի չըգարմագլըգ միմքին օլամատըգ կիպի, վէ կէրչի բէնճի. ռ

Ի Լ Ա Ն

ՏՕՔԹ. Մ. ՌԱՖԱՅԷԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Պէյօղլուտա, Շիշլի սօգաղընտա Ն. 11.

Տօգթ. Մ. Ռաֆայէլեան էֆ., ադրիսին պիրլինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն, հէր սապահ, սաաթ 3 տէն 6 եա գատար, Իսթանպօլտա, Բէօքրիւ պաշընտա Բիւչիւքեան պիրատէրլէրին էճզախանէսինտէ պուլունուր։

Բազար իրթէսի վէ ճիւմաա կիւնլէրի, Պէյլէրպէյկինտէ, Շարգըյէն էճզախանէսինտէ, սաաթ 7 տէն 10 ա գատար պուլունուր, վէ եալընըզ ճիւմաա կիւնլէրի խասթէկեանը մէճճանէն գապուլ իտէր։

Չալը, վէ բէնչչէնպիհ, վէ ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի, սաաթ 7 տէն 10 ա գատար, քէնտի իգամէթկեահընտա պուլունուր, եալընըզ բէնչչէնպիհ կիւնլէրի մէճճանէն պագար։

Չարշէնպիհ կիւնլէրի, Սամաթեաուա, Թրամվայ եօլունտա, Իրմէնի Գաթօլիք քիլիսէսի գարշըսընտա վագը 357 նումէրօլու խանէտէ, սաաթ 7 տէն 10 ա գատար, մէճճանէն խասթա թէտավի իտէր։

ՁԷՑԼ. - Գատըն վէ երքէքլէրտէ զուհուր իտէն խորար վէ բաճիմ եօլու խասթալըգլարը, մէսէլա, Ֆրէնկի, գըօրըլըգ, չէհվէթ օխզիլէք, վէ ղայրիհիմ, խուսուսի պիր սուրէթտէ թէտավի օլունուր։

Ի Լ Ա Ն

Սապըգ Մամուլատ սահիպ իմթիեազը Այվազեան էֆէնտի, Իբսի խանընտա տիչաղըտա պիր մաղազա քիւշատ իյլէ, նէֆիս զէյթին եաղը վէ լէզիզ չարապ վէ մասթիգա վէ ալէա ճինսինտէնտէ զէյթին վէ սապուն, վէ պու թէֆա էնվայի նէֆիս գօնեագլար, վէ հաթթա Ժօրժ Սալամօն գօնեաղը տախի կէթիրթմէքտէ պուլունտուղունտան, մէմնուն օլմագըըզը արզու իտէն զաթլարըն թէշրիֆլէրի իխթար վէ տավէթ օլունուր։

Պօղչէ առասընըն պիր սէնէլիքտէն եիկիրմի սէնէլիկէ գատար էսկի չարապլարը իլէ, Գըպրըսըն տախի գուվվանտարեա թէսմիյէ օլունան չարապլարը կէլմիշ օլտուղունտան, լիւզումու պուլունան զաթլարըն մալիւմլէրի օլմագ իւզրէ իլանէթէն իխթար օլունուր։

Ի Լ Ա Ն

Ալէքսանեան Պետրոս էֆ. Պալըքէսիրտէ քիւշատ իթմիչ օլտուղու օթէլինի, վիրանեա օլան Բամուգ խանընտան Միւսթէճէյլ խանընա նագլ իթմիչ օլուպ, վէ եաթագլարըն թէմիզլիկինէ վէ ֆատալարըն հիւսնի հալլէրինէ զիեատէսիյլէ տիգգաթ իյլէմէքտէ պուլունտուղունտան, կէրէք Իսթանպօլտան վէ կէրէք մահալլի սայիրէտէն թէշրիֆ իտէն զաթլարըն պատիի մէմնունիյէթլէրի օլաճաղընը վատ ու պէեան իյլէմէքտէ տիր։

Ի Լ Ա Ն

Տաղիկին հէչմիչ պիր սէնէլիկի ճիլտլէնմիչ օլտուղու հալտէ քէնտի մաթպաասընտա ի՝ էդ մէճիտիյէեէ սաթըլմագտա տիր։

Մէզքիւր ղազէթատէ բէք չօգ թէյէզզիւզ իտիպ էյլէնէճէք, կիւլէճէք վէ իսթիֆատէ իյլէեէճէք պէնտլէր պուլունտուղունտան, հէր քէչին օգումասընը արզու վէ տավէթ իտէրիզ։

Ի Լ Ա Ն

ԿԻՃԷ ՍԷՖԱ ԼԱԹԱՍԸ

Բարիսին մէշհուր քիմեակիրլէրինտէն Մ. Ֆէպիւս Գարբէնին թէրթիպ իյլէտիկի թաղթա գուրուլարընը Թէքմիլ մաղվ իտէր մուալիճէ. Իշպու մուգիրր հայվանճըղլար պիր քէրրէ պիր եէրտէ բէյլտա օ՛ւլուրլար իսէ, պունլարտան ազատէ օլմագ չիմտիեէ տէկին միւմքին օլամամըշ իտի։ Ձիւ վագը պունլարը գըրմագ վէ մահվ իթմէք իչին, բէք չօգ իլաճլար վէ թէծպիրլէր ճըրա իտիլմիչ իսէ տէ, հիչ պիր մուհասսէնաթ կէօրիւլէմէմիչ տիր։

Իշպու կիճէ Սէֆա Լաթասը, Թահթա գուրուլարընը քէշլիւէն մահվ իտէր, վէ իսթիմալի տախի բէք սուհուլէթլի տիր. չէօյլէ քի, Թահթա գուրուսու էմարէլի արալըգլարա վէ բէնտէր քէօշէլէրէ, մէզքիւր լաթատան ճիւզի պիր մըգտար սիւրիւլտիւկիւ հալտէ, Թահթա գուրուլարընը, Թօհումու իլէ մահվ իտէր, վէ պաշգա հիչ պիր չէեէ զիեան վիրմէզ։

Իշպու կիճէ սէֆա լաթասը, էկէր գաթըլանըր իսէ, պիր մըգտար սիրքէ տօլտուրուլ եինէ սուլանտըրըլըր։

Պէհէր թէնէքէ գուլթուսու պիր չէյրէկ մէճիտիյէեէ սաթըլըր։

Սաթըլըը Պահճէ-գաբուսունտա, Բէօքրիւպաշըըլտա Բիւչիւքեան պիրատէրլէրին 77 նումէրօլու էճզախանէսինտէ, վէ եինէ պիրատէրլէրի Միւսիւ Ժէվիւր Պէյօղլուտա, Տօղրու եօլտա վագը 168 նումէրօլու էճզախանէսինտէ։

Ց. ՎԱՐԴՈՎ

ԽՈՒԻՔ ՀՈԴԻՈՑ

կամ

Արեւելեան ժողովրդային երգարան

—

Կ. ՊՈԼԻՍ

Տպագրութիւն Դ. Պաղտատլեան

(Արամեան)

Ց. Վարդովեան էֆէնտիի սոյն գործն, որ իւր տեսակին մէջ առաջին է, կըպարունակէ քրիվան, կաջէլ, գօշմա, սէմայի, քալէնտէր և այլն եղանակներու վրայ կարգ մը բանաստեղծական հայերէն երգեր, սուլէյման ֆասըլը իւր ամբողջութեամբ, Տէտէ էֆէնտիի, Նիկողոս աղայի և Հաճի Արիֆ պէյի ամենէն ընտիր եղանակներուն վրայ երաժշտական այլ և այլ երգեր այխարհիկ լեզուաւ։

Ջերմապէս կը յանձնարարենք մեր ամեն կարգի ազգայնոց սոյն համակրանաց և ընթերցման արժանի երգարանն, որ կը ծախուի գրավաճառաց քով, ի գին մէկ քառորդ մէճիտ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՌԱՄԵԱՑ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

(1883 յունվար 1-1886 դեկտ. 31)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

Աշխարհին ընդհանուր նկարագրով

Գրեց

ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

Ազգային Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն ի լոյս ընծայեց սոյն երկու հրատարակութիւններ։

Քառամեայ տեղեկագիրն իւր տեսակին մէջ յոյժ շահեկան է, պարունակած վիճակագրական և այլ մանրամասնութեամբք, որովք կըպատկերացնէ ազգային այս մեծ Հաստատութեան վերջին չորս տարիներու վիճակն և արդի կացութիւնն, որ ամեն Հայու համար իրաւամբ համակրական է։

Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին պատմութիւնն ալ ազգային կէս դարու կենաց պատմական նկարագիր մ'է, յորում մեծաւ մասամբ անտիպ աղբիւրներէ քաղեալ՝ բովանդակուած է Հայոց ազգին բարեգործական մեծագոյն Հաստատութեան պատմութիւնն 'ի սկզբանէ մինչև 1883, մի կարևոր գործ ամեն հետաքննին ձանասիրաց։

Սոյն երկու հրատարակութիւնք ի միասին կը վաճառին ի նպաստ Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին ի գին մէկ քառորդ Օսմ. ոսկի։

Կեդրոնատեղին է Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը, Կ. Պոլիս, Մեծ-Նոր խան, միջնայարկ Թիւ 48, 49, 50։ Ամեն գրավաճառաց քով կը գտնուին։

Հիւանդանոյին Հոգաբարձութեան կնիքն չկրող օրինակներն անվաւեր են։

ՄԻՒՔԷՄՄԷԼ

ԷԼԻՖՊԱՑԻ ՕՍՄԱՆԻ

Սէլանիքլի Թէվֆիգ էֆէնտի Թէէլիֆի օլուպ, վէ Թօգլեան Առաքէլ էֆէնտի մաարիֆէթիյլէ Թապ ու նէշր իտիլմէքտէ օլան իշպու նատիր իւլ էմսալ էլիֆպա ճիւզի, պէշինճի տէֆա օլարագ Թապ իտիլմիչ, վէ եալընըզ 40 բարաեա օլտուղու հալտէ ֆիրուխթ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Մէզքիւր էլիֆպանըն միւքէմմէլիյէթի, կիւզէլլիկի վէ էհվէնլիկի, տօղրուսու, զիեատէսիյլէ շայեանը Թագտիր վէ մէմնունիյէթ տիր, չիւնքի, միւլք ու միլլէթէ բէք միւֆիտ պիր խըտմէթ իտմէք տիր։

ՉՔՕՍԱՆՔ

ԿԱՄ

ՀԱԻՍԱՔԱՆՈՑ

Գաղղիերէն հատընտիր առակաց

Հանդերձ

Բառական թարգմանութեամբ և նոր բացատրութեամբ։

—

Աշխատասիրեաց

Տ. Մ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

Սոյն հաւաքածոյն տետր առ տետր կը հրատարակուի 15 օրն մի անգամ, և մէն մի տետրն 32 երեսէ բաղկացեալ և գիւրատար գիրքով։ Մէն մի տետրին գինն է 50 փարա։

Կեդրոնատեղին է Պօղոսեան գրատունն, Զաղմաճըլար-եօգուշ Թիւ 16։

Երկրորդ տետրն հրատարակեցաւ

ՄՕՆԹԷ ՔՐԻՍԹՕՑԻ ՈՐԴԻՆ

—

Թարգմանիչ

ՊԵՏՐՈՍ ԷՖ. ԱՏՐՈՒՆԻ

—

Հրատարակիչ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏԱՓՈՐԵԱՆ

Ինչպէս որ առկէ առաջ յայտարարուած էր, այս անգամ սկսուած է հրատարակել խիստ հետաքրքրական վիպասանութիւնն Մօնթէ Քրիսթօյի Որդին, ամեն օր ուխտական երես, իւր նախորդ հրատարակութեանց, այսինքն Դարբնոցապետ և Թագուհւոյն Մանեակի գիրքով, մէն մի թիւ 10 փարայ կանխիկ։ Միայն դաւառաց համար բաժանորդագրութիւնք պիտի կատարուին. մէն մի հատոր 40 թերթէ պիտի բաղկանայ, գինն է 12 ղր. կանխիկ. բօսթայի ծախքը հրատարակիչն կը վերաբերի։ Եթէ մեզ գաւառներէն 10 բաժանորդ գտնեն, մէկ հատ ձրի պիտի ընդունին։

Իրենց հասցէն պէտք է ուղարկեն Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի, Շիրքէթի միւրէթթիպիյէ մաթպաասը Թիւ 52, առ հրատարակիչն Յարութիւն Քրիստափորեան։

Կը գտնուի Ջրավաճառ Պօղոս և Ցակոբ աղաներուն քով, և Սէփէթճի խանի դէմ ծխավաճառ Գէորգ աղայի և բոլոր գրավաճառաց քով։

Նաև Իզմիր Ջուխա պէզէսթէն Սարգիս էֆէնտի Թէոտէրէճեանի, և Ռուսթօյ Ռուբէն էֆէնտի Գօլանճեանի քով։

ՖԱՅԻՏԷԼԻ ՎԷ ԷՅԼԷՆՃԷԼԻ

- ՕԵՈՒՆԼԱՐ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ՏԱՄԱ

Պու տէֆա, 83 ատէտ օեունլար վէ աչմազլար բէսիմլէրիյլէ միւզէյյէն պուլունտուղու հալտէ, վէ ղաեէթլէ կիւզէլ սուրէթտէ վէ ալէա քեաղըտ իւզէրինտէ Թապ իտիլմիչ պուլունտուղու Թագտիրտէ, 112 սահիֆէտէն միւրէթթէպ, Թիւրքճէ պիր ՏԱՄԱ օեունու քիթապը Թապ ու Թէմսիլ գըլընմըշ, վէ Պապը ալի ճատտէսինտէ վագը քիթապճը Առաքէլ էֆէնտի տիւքքեանընտա, 10 ար ղուրուշա սաթըլմագտէ պուլունմուշ տուր։

Առաքէլ էֆէնտի Թարաֆընտան, մէզքիւր քիթապըն գաբաղը իւզէրինտէ եազըլան չու աթիտէքի պէեանաթը պէեան իտէրիզ։

«Դարիպէն նէշր օլունաճագ իքինճի ճիւզտէ, հէմ առէտէճէ չօգ, վէ հէմտէ ղամէթ մէշհուր աչմազլար տէրճ օլունաճագ տըր. պունլար միեանընտա պիրտէ 12 տամալը աչմազ վար տըր քի, ալընան մաալիւմաթա կէօրէ, մէմլիքքի էճնէպիյէտէն, Թիւրքիամըզ տամաճըլարընա, հալլինի Թա էպ ղըմընտա կէօնտէրմիչ օլտուգլարը պիր աչմազ գարշը, պիզիմ օեունճուլարըմըզտա, պու 12 տամալը աչմազը էվրէպատա կէօնտէրիպ, օնլարտան զիեատէ իպրազը մէհարէթ իթմիչլէր տիր։»

ՄՈՒԽԹԱՍԱՐ

ԼԻՍԱՆԸ ՕՍՄԱՆԻ

Պիրինճի սէնէսի

Սունուֆու իպթիտայիեէէ մախսուս տուր։

Միւէլլիֆի

Մէքթէպի Սուլթանի վէ մէքթէպի Միւլքիյէյի Շահանէտէ մուալլիմ

ԱԼԻ ՆԱԶԻՄԱ

Իշպու Թօգլեան քիթապճը Առաքէլ էֆէնտի զայրէթ վէ հիմմէթիյլէ Թապ ու նէշր իթտիրիլմիչ օլան եէնի Թիւրքճէ քէրականութիւն եալընըզ իքի ղուրուշա սաթըլմագտէ օլուպ, վէ բէքտէ կիւզէլ սուրէթտէ Թէրթիպ իտիլմիչ օլտուղունտան, հէր քէսին վէ ալէլ խուսուս մէքթէպլէր չակիրտանընըն ալըպ իսթիֆատէ իթմէլէրինի արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ։

ՄԻՒՆԹԷԽԱՊԱԹ ԻՒԼ ԷՇԱՐԸ

ՊԷՐՆԻԻԶԻՏԷ

Պալէատէքի նամ իլէ պու կիւնլէրտէ մէյտանը էնթիշարէ կէլմէշ օլան քիթապ հէր քիթապճը տիւքքեանլարընտա վէ սուճու Պօղոս վէ Ցակոբ աղալարըն տիւքքեանլարընտա ալթըշար ղուրուշա սաթըլմագտա տըր։

Քիթապը մէզքիւրտէ միւնտէրիճ իշիրլէր պէհտըգըն էվրօբա շուարայը մէշհուրէսինի պիլէ միւթէհայիր գըլմըշ օլան միւքէմմիլին մաարուֆ վէ պէնամ շաիրլէրինին էսէրլէրինտէն մահուտ վէ միւրէքքէպ։

քէպ օլմագլա, էզհէր ճիհէթ գըրաաթա շայեան տըր։

ՀԱՄԱՌՕՏ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ուսումն. Բնական, և Քաղաքական

56 պատկերներով զարդարուած

Ի պէտս Նախակրթական դասուց

—o—

Աշխատասիրեաց

Ա. ԳԻՊԼԵՌՃԵԱՆ

Աշխարհագրութեան Ներկայ դասագիրքն ազգային վարժարանաց նախակրթական դասուց ծրագրին համեմատ պատրաստուած է և կը պարունակէ աշխարհագրութեան ուսումնական, բնական և քաղաքական մասերն՝ 32 դասերու բաժնեալ։

Սոյն համառօտ դասագրքին գլխաւոր առաւելութիւնն է այն մանկական բացատրութիւնն և դիւրըմբռնելի ոճն, որով աւանդուած են աշխարհագրութեան նախանձելի ուսումնական մասին ամենէն դժուարին դասերը։

Մանուկներու աւելի օգտակար և հրահանգիչ ընելու համար սոյն գիրքը, բազմաթիւ պատկերներով ներկայացուցած են ուսումնական և բնական աշխարհագրութեան առարկաները։

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է հեղինակին քով, Ցակոբեան խան, Թիւ 14։

ԿՈՄՍ ՄՈՆՎԱԼ

ՎԷՊ ԱՆՏԻՊ

—o—

Հեղինակ

Բ. ՎԻԹԱԼ

Ցովհաննէս էֆ. Տահումճեան թէրճէմէսի օլան մէզքիւր քիթապըն պիրինճի ճիլտի, 140 սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ, վէ Իզմիրտէ Մամուրեան տարաֆընտա Թապ իտիլմիչ օլտուղու հալտէ, օնար ղուրուշա սաթըլմագտէ, վէ Իսթանպօլտա ճէսիր զապթիյէ ճատտէսինտէ վագը 63 նումէրօլու Բուրսալեան Մանճկանց թապախանէսինտէ պուլունմագտէ տըր։

Հէմ թէրճէմէսինէ չալըշըպ վէ Թապ ու նէշրի իչին բարալար սարֆ իթմիչ օլան զաթըն Թէշվիգի, վէ հէմտէ իսթիֆատէ իթմէք իչին նիյէթի մէմնունիյէթ զէվքի մէարիֆբէրվէրանըն օգումալարընը տավէթ իտէրիզ։

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

ԿԱՄ

ՓՈՔՐԻԿ ԾԱՂԿԱՔԱՂ

Հատընտիր բանաստեղծութեանց

—

Հաւաքեց

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՍԷՆԵԱՆ

Ազգային հին և նոր բանաստեղծներու գողտրիկ քերթուածներէն յօրինուած է այս փունջ, որ կաղանդի առթիւ, ծրպէս ամեն ժամանակ, մանկանց նուիրուելու յարմար գրքոյկ մ'է։

Կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով, ի գին 100 փարա։

Peptonate de Fer de Catillon

ՊԷՊԹՕՆԱԹ ՏԸ ՖԷՐ ՏԸ ԳԱԹԻՅԵՕՆ

Էսկի գուվվէթի եէրինէ կէթիրմէք իչին ղաեէթլէ գուվվէթ վիրիճի, վէ հազմի գօլայ, չէօյլէ քի, միտէեէ առլա եօրղունլուգ վիրմէզ էթ վէ շարապ մահլուլու տուր։

Պու մուալիճէ, գանըն ազըլըղընա, զայիֆլիկինէ, իշթահսըզլըղա, վէ ռահմէն զայիֆլիկէ վէ էմսալինէ գարշը պախշը չիֆա օլմագ իւզրէ թէրթիպ օլունմուշ, վէ պիւթիւն մէնֆաաթը կէօրիւլմիչ տիր։

Պէյօղլուտա Մ. Գանծիւք պիրատէրլէրին էճզախանէսինտէ պուլունմագտատըր։